

Το διεστραμμένο μυαλό του αυτοκράτορα της Ρώμης, Νέρωνα (51 – 68), κατέβασε την ιδέα να φορολογήσει το κατρουλιό! Στα χρόνια του, τα ούρα πουλιόντουσαν, επειδή περιέχουν αμμωνία, την οποία οι αρχαίοι χρησιμοποιούσαν στην βυρσοδεψία και ως λευκαντικό για τα υφάσματα. Ο φόρος καταργήθηκε μέσα στον χαμό που ακολούθησε την αυτοκτονία του:

Ο στρατηγός Σέρβιος Σουλπίκιος Γάλβας που ανακηρύχθηκε αυτοκράτορας από το στράτευμα της Γαλατίας μπήκε θριαμβευτής στη Ρώμη. Σύγκλητος και πραιτοριανοί τον αναγνώρισαν αυτοκράτορα. Επτά μήνες αργότερα, δολοφονήθηκε. Ο νέος αυτοκράτορας, Μάρκος Σίλβιος Όθων, έμεινε στον θρόνο 88 ημέρες. Ο επόμενος, Αίλιος Βιτέλλιος Γερμανικός, λιγότερο από χρόνο. Ο μεθεπόμενος, δέκα χρόνια (69 – 79). Ήταν ο γεννημένος το 7 μ.Χ. Τίτος Φλάβιος Βεσπασιανός, ιδρυτής της δυναστείας των Φλαβίων και προερχόταν από οικογένεια πληβείων. Ήταν γιος φοροεισπράκτορα και ήξερε πώς να μαζεύει χρήμα! Φορολόγησε τα πάντα και, βέβαια, επανέφερε την φορολογία στο κατρουλιό.

Στις μέρες του (από το 70) ξεκίνησε η ανέγερση του Κολοσσαίου αλλά στην ιστορία έμεινε για το κτίσιμο δημόσιων ουρητηρίων, τις βεσπασιανές όπως ακόμα και σήμερα τα ονομάζουμε. Η καινοτομία του ήταν ότι έβαλε εισιτήριο: Όποιος ήθελε να κατουρήσει, έπρεπε να πληρώσει είσοδο. Ο θρύλος αναφέρει ότι ο γιος του, Τίτος (αυτός που ισοπέδωσε την Ιερουσαλήμ στα 70), διαμαρτυρήθηκε για την φορολογία στα ουρητήρια. Ο Βεσπασιανός πήρε ένα νόμισμα από τις εισπράξεις, το έδωσε στον γιο του και τον ρώτησε, αν του μυρίζει. Ο Τίτος απάντησε «όχι». Τότε, ο Βεσπασιανός είπε την ιστορική φράση που ακόμα και σήμερα χρησιμοποιείται: «Το χρήμα δεν έχει μυρωδιά».

Πέθανε στις 24 Ιουνίου του 79. Δυο μήνες αργότερα, στις 24 Αυγούστου, η έκρηξη του ηφαιστείου του Βεζούβιου έθαψε κάτω από την λάβα την Πομπηία και το Ερκουλάντεουμ (Ηράκλεια).

Μια χιλιετία αργότερα, όταν ο Ιωάννης Ακτήμων διαδέχτηκε τον Ριχάρδο Λεοντόκαρδο στον αγγλικό θρόνο (1199), βρήκε άδεια τα ταμεία. Απέλυσε όλους τους δημόσιους υπαλλήλους κι έπειτα τους έβαλε να αγοράσουν τις θέσεις τους για να επαναπροσληφθούν! Μετά, ανέσυρε μια παλιά έκτακτη εισφορά, σύμφωνα με την οποία οι φεουδάρχες, που

πλήρωναν, απαλλάσσονταν από τις στρατιωτικές τους υπηρεσίες. Στα 17 χρόνια που έμεινε βασιλιάς, την εισέπραξε έντεκα φορές. Παρ' όλα αυτά, τα ταμεία δύσκολα γέμιζαν. Οπότε, έβαλε φόρο στις χήρες που δεν ήθελαν να ξαναπαντρευτούν.

Όμως, η μεγάλη του φορολογική εφεύρεση είχε να κάνει με την σταύρωση του Χριστού, που άνοιξε νέους δρόμους στη δημιουργία κρατικών εσόδων: Θυμήθηκε ότι «οι εβραίοι σταύρωσαν τον Χριστό» και αποφάσισε να τους τιμωρήσει. Μόνο το 1210, οι εβραίοι κλήθηκαν να πληρώσουν 44.000 λίρες, όταν το 1207 ο φόρος εισοδήματος συνολικά είχε αποδώσει 60.000 λίρες.

Οι χρονογράφοι της εποχής τον χαρακτήριζαν άπληστο και ληστρικό. Συνέχισε να ανεβάζει τους φόρους, ώσπου οι φεουδάρχες επαναστάτησαν.

Οι αντίπαλοι συναντήθηκαν κοντά στο Ουίνσδορ. Βλέποντας πως οι αριστοκράτες είχαν περισσότερο στρατό, ο Ιωάννης τους κάλεσε να κουβεντιάσουν. Του ζήτησαν να υπογράψει ένα συμβόλαιο «χρηστής διοίκησης» και να ορκιστεί πως θα τιμήσει την υπογραφή του. Ο βασιλιάς δεν είχε καμία δυσκολία με τους όρκους. Έβαλε την υπογραφή του στο χαρτί που ονομάστηκε Magna Carta (Μάγκνα Κάρτα, Μεγάλη Χάρτα) και παραμένει ακόμα και σήμερα το πιο σπουδαίο έγγραφο της Αγγλίας. Ήταν 15 Ιουνίου 1215.

Παραβίασε την υπογραφή του από την επόμενη ημέρα. Όμως, ο γιος του, Ερρίκος Γ', ήταν έξι χρόνων, όταν ανέβηκε στον θρόνο. Ωσπου να μεγαλώσει, η Μάγκνα Κάρτα είχε καθιερωθεί. Αλλά ο βασιλιάς, με την άδεια του πάπα που έπαιρνε 10% από τις εισπράξεις, συνέχισε να φορολογεί άγρια τους ευγενείς, κάθε φορά με την υπόσχεση πως θα είναι η τελευταία.

Στα τέλη του 1119 με αρχές του 1120, δημιουργήθηκε τάγμα ιπποτών για να προστατεύει τους προσκυνητές των Αγίων Τόπων. Ο βασιλιάς της Ιερουσαλήμ τους παραχώρησε μια πτέρυγα του ανακτόρου του, στον τομέα όπου παλιότερα υπήρχε ο εβραϊκός ναός του Σολομώντα. Για τον λόγο αυτόν, ονομάστηκαν Ναΐτες (ιππότες του Ναού). Ορκίζονταν ότι θα μείνουν άγαμοι και φτωχοί αλλά, σύντομα, απέκτησαν τεράστιο πλούτο και τρομερή δύναμη. Στην ακμή του, το τάγμα διέθετε 20.000 ιππότες. Βασιλιάδες και δούκες τους

παραχωρούσαν φέουδα στην Ευρώπη: στη Γαλλία, την Ισπανία και την Αγγλία κυρίως. Ο αρχικός σκοπός τους υποχώρησε. Τα κτήματα και οι επιδρομές τους απέφεραν τεράστια κέρδη. Στα μέσα του 12^{ου} αιώνα, κάστρα των Ναϊτών ήταν διάσπαρτα στη Δυτική Ευρώπη, τη Μεσόγειο και τους Άγιους Τόπους.

Η συσσώρευση μεγάλων ποσοτήτων χρυσαφιού τους μετέτρεψε σε τραπεζίτες που έφτασαν να δανείζουν με τόκο βασιλιάδες και προσκυνητές. Στα τέλη του αιώνα, ήταν πολύ μεγάλη οικονομική δύναμη. Όμως, από το 1304, φήμες διέτρεχαν την Ευρώπη για μυστικιστικές συναθροίσεις των Ναϊτών, αιρετικές απόψεις και επίδοσή τους σε σατανιστικές ιεροτελεστίες.

Τον ίδιο καιρό, ο βασιλιάς Φίλιππος Δ' τον Ωραίο (1285 – 1314), της Γαλλίας χρειαζόταν χρήματα. Όπως έπραξε κι ο Ιωάννης Ακτήμων πριν από ένα αιώνα στην Αγγλία, θυμήθηκε ότι «οι εβραίοι σταύρωσαν τον Χριστό». Στα 1303, τους έδιωξε από τα εδάφη του και άρπαξε τις περιουσίες τους. Τα χρήματα όμως τέλειωσαν. Οπότε, ο βασιλιάς αποφάσισε ότι οι φήμες για τους Ναΐτες είχαν βάση: Την Παρασκευή, 13 Οκτωβρίου 1307, δημοσίευσε διάταγμα, σύμφωνα με το οποίο όλοι οι Ναΐτες ιππότες που βρίσκονταν στη χώρα, έπρεπε να συλληφθούν και οι περιουσίες τους να δημευτούν. Η πράξη του έμεινε στην ιστορία και γι' αυτό η «Παρασκευή και 13» θεωρείται γρουσουζίκια μέρα.

Η Ιερά Εξέταση ξεκίνησε στα τέλη του δωδέκατου αιώνα ως εκκλησιαστικό δικαστήριο για αιρετικούς. Εξελιχθηκε σε έναν προσοδοφόρο θεσμό για τους βασιλιάδες, της Ισπανίας κυρίως. Με στόχο τους πλούσιους και τις εβραϊκές περιουσίες. Από το 1215, οι επίσκοποι είχαν αναλάβει επίσημα να ψάχνουν και να εντοπίζουν αιρετικούς, τους οποίους παρέδιδαν στην τοπική κοσμική εξουσία για να δικαστούν και να τιμωρηθούν. Στα 1231, ο πάπας Γρηγόριος Θ' ανέθεσε αυτή τη δουλειά σε μόνιμους εξεταστές που προέρχονταν από το τάγμα των Δομινικανών μοναχών. Διορίζονταν από τον πάπα και υπάγονταν σ' αυτόν. Οι ιεροεξεταστές ανέκριναν τους υπόπτους, αποδείκνυαν την ενοχή τους και τους καλούσαν να αποκηρύξουν την αίρεση ή τον Σατανά. Στο πρώτο στάδιο, όποιος δήλωνε μετάνοια, γλίτωνε με κάποια πρόστιμα. Όσοι αρνούνταν να μετανοήσουν είτε επειδή πίστευαν στην όποια αίρεση είτε επειδή απλά ήταν αθώοι, καταδικάζονταν σε βασανιστήρια ή σε θάνατο στην πυρά. Φυσικά, οι περιουσίες τους κατάσχονταν. Από το 1252, με διάταγμα του πάπα Ιννοκέντιου Δ', στην υπηρεσία της ανάκρισης μπήκαν και τα βασανιστήρια, με στόχο να αποσπάσουν ομολογίες.

Βασιλιάδες και φεουδάρχες έσπευσαν να αγκαλιάσουν την Ιερά Εξέταση καθώς την είδαν σαν εργαλείο που θα τους επέτρεπε να απαλλαγούν από ανεπιθύμητα πρόσωπα και να γεμίσουν τα θησαυροφυλάκιά τους. Η Ιερά Εξέταση έγινε θεσμός, στον οποίο προσέφευγαν ακόμα και όσοι είχαν διαφορές με τους γείτονές τους.

Στα 1471, πάπας έγινε ο Σίξτος Δ'. Σε όλη του τη θητεία ως το θάνατό του, στα 1484, ασχολήθηκε με το να βολέψει τα μέλη της οικογένειάς του σε διάφορες θέσεις, να επεκτείνει το παπικό κράτος και να αναστατώσει την Ιταλία, βάζοντας το ένα κρατίδιο να πολεμά εναντίον του άλλου. Χάρη σ' αυτόν, όμως, πολλοί βασιλιάδες πλούτισαν στο όνομα της πίστης. Στα 1478, έστειλε επιστολή στους βασιλιάδες της Καστίλης, Φερδινάνδο τον Καθολικό και Ισαβέλλα την Καθολική. Διαπίστωνε ότι οι κρυπτοεβραίοι Μοράνος, οι κρυπτομαμεθανοί Μορίσκος, οι αιρετικοί και τα όργανα του Σατανά είχαν αυξηθεί ανησυχητικά στην Ισπανία και τους ανέθετε το καθήκον να ορίσουν ιεροξεταστές της εμπιστοσύνης τους. Οι βασιλιάδες άρπαξαν την ευκαιρία απ' τα μαλλιά. Σχεδόν αμέσως, Ιερά Εξέταση δημιουργήθηκε και στις περιοχές Σεβίλλης, Αραγονίας, Βαλένθια και Καταλονίας. Από το 1483, εγκαταστάθηκαν και οι Μεγάλοι Ιεροξεταστές. Η δράση τους ήταν τόσο τρομερή, ώστε ο ίδιος ο πάπας αναγκάστηκε να επέμβει στη Σεβίλλη για να περιορίσει το μακελειό. Ήταν αργά. Οι βασιλιάδες είχαν αποκτήσει ένα όπλο προσοδοφόρο γι' αυτούς και τρομερό για τους ανεπιθύμητους. Δεν είχαν σκοπό να το αποχωριστούν.

Πρώτος Μεγάλος Ιεροξεταστής στην Ισπανία διορίστηκε ο Δομινικανός Θωμάς ντε Τορκβεμάντα, εξομολογητής των δυο βασιλιάδων. Το όνομά του έγινε συνώνυμο της φρίκης. Η εξουσία του εκτεινόταν στις Καστίλη, Αραγονία, Καταλονία, Βαλένθια και Μαγιόρκα. Ένα χρόνο μετά την ανάληψη των καθηκόντων του, ανακοίνωσε κατάλογο των εγκλημάτων που μπήκαν στη δικαιοδοσία της Ιερής Εξέτασης: Αίρεση, αποστασία από τον χριστιανισμό, μαγεία, σοδομισμός, πολυγαμία, βλαστήμια, τοκογλυφία είναι μερικά από αυτά.

Στα επόμενα δέκα χρόνια, πάνω από δυο χιλιάδες καταδικασμένοι από την Ιερά Εξέταση κάηκαν στην πυρά, ενώ 160.000 εβραίοι αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τις περιουσίες τους και να φύγουν από την Ισπανία. Στα 1494, ο διαβόητος πάπας Αλέξανδρος ΣΤ', πατέρας της Λουκρητίας Βοργία, αναγκάστηκε να τον καθαιρέσει. Πέθανε το 1498.

Περίπου μισό αιώνα αργότερα, στα 1542, ο πάπας Παύλος Γ' δημιούργησε τη Ρωμαϊκή Ιερά Εξέταση που λειτουργούσε κάτω από την επίβλεψη έξι καρδινάλιων και μετεξελιχθηκε σε τρομερό όργανο ενάντια στη μεταρρύθμιση και τους προτεστάντες.

(Ελεύθερος Τύπος, 26-30.11.2012)